

KLJUČ ZA REŠAVANJE PROBLEMA LJUDSKE EGZISTENCIJE



Omram Mihael Ajvanhov

KLJUČ

ZA REŠAVANJE PROBLEMA
LJUDSKE EGZISTENCIJE

O. M. Ajvanhov



baBun

BEOGRAD
2021

Naslov originala:

La Clef essentielle pour résoudre les problèmes de l'existence
Omraam Mikhaël Aïvanhov

© Copyright na prevod za Srbiju:
Editions Prosveta SA

Izdavač:
Babun & Editions Prosveta SA

Prevod: Ivana Živković

Lektura i korektura: Goran Bojić

Štampa:
Zuhra

Prvo izdanje
Beograd 2021.

ISBN 978-86-80792-27-9

SADRŽAJ

Predgovor	9
I LIČNOST, NIŽE ISPOLJAVANJE INDIVIDUALNOSTI	19
II ČOVEK IZMEĐU LIČNOSTI I INDIVIDUALNOSTI Đnani joga	29
III UZIMANJE I DAVANJE (SUNCE, MESEC I ZEMLJA)	39
IV PRATITI PUT INDIVIDUALNOSTI - Zlo je ograničeno, dobro nema granica	59
V PRAVA SREĆA JE U INDIVIDUALNOSTI	68
VI LIČNOST NE MOŽE DA MENJA SVOJU PRIRODU Inicijacijski smisao fermentacije	87
VII LIČNOST HOĆE DA ŽIVI SVOJ ŽIVOT Individualnost hoće da izvršava božanske namere	97
VIII SLIKA DRVETA Individualnost treba da proguta ličnost I	104
IX DVE METODE RADA NA LIČNOSTI	111

X LIČNOST SPREČAVA NEBO DA SE ISPOLJI U NAMA	118
XI POISTOVETITI SE SA INDIVIDUALNOŠĆU	124
XII SMISAO ŽRTVE U RELIGIJAMA	132
XIII INDIVIDUALNOST LEČI NEURAVNOTEŽENOSTI KOJE LIČNOST IZAZIVA	138
XIV „DAJTE CARU CAREVO!“	147
XV LIČNOST NIJE SAMO PODRŠKA INDIVIDUALNOSTI Prihvatiti novu filozofiju	150
XVI INDIVIDUALNOST TREBA DA PROGUTA LIČNOST II	155
XVII PRONAĆI SAVEZNIKE DA BI SE POBEDILA LIČNOST	160
XVIII ŠTO ČOVEK VIŠE SILAZI U MATERIJU, TO POSTAJE OGRANIČENIJI	166
XIX PRIPITOMITI SVOJE UNUTRAŠNJE ŽIVOTINJE	171
XX PRIRODNA I NEPRIRODNA PRIRODA	179
XXI STAVITI SEKSUALNOST U SLUŽBU VIŠE PRIRODE	185
XXII RAD ZA SVEOPŠTE BRATSTVO	193
NAPOMENE	216
NAVODI IZ BIBLIJE	223

Pošto je učenje Omrama Mihaela Ajvanhova bilo strogo usmene prirode, njegova dela sastavljena su na osnovu spontano održanih predavanja, koja su stenografisana ili snimljena na magnetofonske trake.

PREDGOVOR

„Promeniti situaciju“ ... „promeniti poredak stvari“ ... „promeniti svet“ ... „promeniti život“ ... U svim oblastima se govori samo o promenama, ljudi žele promenu. Ali u stvarnosti se ništa ne menja ili tako malo toga! A ono što se menja ne predstavlja nužno napredak. Zašto?

Kao svesno biće, čovek je okrenut ka spoljnom svetu za koga sa razlogom misli da može da ga promeni. Ali nisu li ti željeni preobražaji odraz njegovog unutrašnjeg sveta? Međutim, postati svestan svog unutrašnjeg sveta kao jednog tako prostranog i složenog prostora kao što je spoljni svet, traži dugo i teško učenje koje zahteva svetlost inicijacijske nauke.

Svakako, psihoanaliza je otvorila veliki prozor ka bujnom životu tog unutrašnjeg sveta, naglašavajući upliv nesvesnih podsticaja u svesni život. Ali pošto uglavnom nisu navikli da se od njih čuvaju, većina ljudi ostaje iznenađena, začuđena svojim snovima, tananim osećanjima, nepredvidljivim promenama raspoloženja, opsesijama, koje boje i privremeno određuju potku njihovog psihičkog života. Tako često razvijaju osećaj nemoći i neodgovornosti spram onoga što dolazi iz njihove najveće dubine, iz njihovog nesvesnog, u obliku nekontrolisane ili opsesivne energije.

Tako, doprinos psihoanalize je u tome što je istražila i opisala uplive nesvesnog i objasnila zašto se osoba dovija da potisne ispoljavanja prema kojima oseća sramotu i gubitak kontrole nad

sobom. A koja su to ispoljavanja? Infantilni narcizam koji hoće da prigrabi pažnju i ljubav drugih, preterana gordost koja teži da negira Boga ili da se takmiči sa Njim, surovost koja razara, zamišljajući da može da ukloni sav život koji se ne povinuje njenim sopstvenim zakonima. Pod pritiskom obrazovanja i društvenih zahteva, svest uspostavlja, kažu nam psihoanalitičari, čitav jedan sistem odbrana koje cenzurišu i potiskuju te instinktivne nalete, prvobitne pobude našeg egocentrizma, i reaguje sa utoliko više snage, ukoliko više odbija da samu sebe spozna u svojim ispoljavanjima, u meri u kojoj društvena sredina ove procenjuje kao nepoželjne i za osudu.

Ali ono što psihoanaliza propušta da opiše*, jesu drugačija ispoljavanja našeg nesvesnog, korisna, svetla ispoljavanja kojima dopuštamo da se izraze ili ih potiskujemo, nažalost, shodno okolnostima. Plemenite pobude, nezaustavljivi naleti nade koja nas podstiče da hoćemo da pomognemo drugima, težnje ka harmoniji, tanana radost koja se rađa iz dodira sa svetom duše i duha, izviranje stvaralačke svetlosti, predosećaj neuništivog jedinstva bića, osećaj besmrtnosti, večnosti... dodirnu s vremena na vreme svest. Ali uprkos potrebi da se spozna u tom iznenadnom proširenju polja opažanja i osećaja, ona ne može da ih zadrži.

Kao prosto ogledalo neba i pakla, naša svest je sama od sebe nemoćna da stvara ili oblikuje jedno ili drugo. Radi se, dakle, o dve prirode u nama, i naš svakodnevni način života, objašnjava Omram Mihael Ajvanhov, dovodi nas u kontakt sa jednom ili drugom i proizvodi lična iskustva svetlosti, plemenitosti, lepote, ravnoteže ili iskustva nereda, nasilja, straha, surovosti.

Rasvetljavanje dualnosti podsvesti nas vodi ka razlikovanju dve prirode u čoveku, jedne niže i druge više; i to razlikovanje je od ključnog značaja za psihologiju, pedagogiju i razumevanje

* Frojd opisuje nivoe ispoljavanja duševne energije: u prvoj kategorizaciji on ih naziva nesvesno, predsvesno i svest; u drugoj kategorizaciji on ih naziva id, superego i ego. Ali ni u jednoj od njih ne obrazlaže šta se dešava ako se neka sklonost oplemeni.

društvenih problema. Pojmovi „niža“ i „viša“ ukazuju jasno na mesto koje mi treba da damo svakoj od ovih prioda. Osvajanje uspravnog položaja, postavljanje glave iznad stomaka i seksualnosti je za ljudsko biće značilo fiziološko postignuće; ali sada mu preostaje da osvoji svoju duhovnu vertikalnu. Radi se, dakle, o tome da prepozna, a potom da počne da kontroliše ispoljavanja svojih egocentričnih pobuda koje ga podstiču na traženje grubih zadovoljstava, štetnih za njega samog i okolinu, i da izrazi svetla i velika nadahnuća koja otvaraju um i srce, koja mu pomažu da otkrije opšte dobro kao zajedničku osnovu na kojoj njegova dela treba da se upišu.

Te dve prirode, nižu i višu, učitelj Omram Mihael Ajvanhov naziva i „ličnost“ i „individualnost“. Ličnost, samoživa i zahtevna do surovosti, prevrtljiva, dakle nepouzdana, menja jezik i ponašanje prema svojim interesima, poigrava se bićima i stvarima radi sopstvenog zadovoljstva. Latinska reč „persona“ od koje je oblikovana reč „ličnost“ (*personnalité*) označavala je u antičkom Rimu pozorišnu masku koja je igra, mnoštvo, laž. Individualnost naprotiv, upućuje na nedeljivi karakter ljudskog bića na njegovu čistu i jednostavnu suštinu, bez koje ono ne može da postoji: njegov duh.

Ličnost i individualnost imaju istu trostruku strukturu, to jest one su podeljene na tri potkategorije ispoljavanja koje odgovaraju strukturi čoveka: misao (intelekt), osećanje (srce), delovanje (volja).[§] Na nižoj lestvici, intelekt je sedište iskrivljenih, zlonamernih misli, pogrešnih gledišta; srce je sedište posesivnosti, mržnje, osvete; a volja, koja ostvaruje zamisli intelekta i srca kri-va je za nasilna i rušilačka dela. Na višem nivou, viši um je sedište

* Jung je koristio izraz „princip individuacije“ da bi odredio krajnji proces integracije svih duševnih sklonosti koje se odnose na određenu osobu. Ipak, iako individualnost može da se sa određene tačke gledišta smatra pravim Ja, Omram Mihael Ajvanhov više naglašava činjenicu da se naš psihički život pojavljuje kao stalni i neprekidni dijalektički proces između ličnosti i individualnosti, jer ta dva pola našeg nesvesnog stalno utiču na nas u skladu sa njihovom vlastitom prirodom.

§ Vidi nacrt u poglavlju I.

tačnih misli koje otkrivaju velike zakone postojanja, osvetljavaju put za dobro svih. Više srce (duša) je sedište osećanja ljubavi, odricanja, žrtvovanja za druga bića, a takođe i obožavanja i hvaljenja Tvorca. Najzad, viša volja (duh) nadahnjuje oslobađajuća i stvaralačka dela. Oslobađajući ljudsko biće iz okova ličnosti, duh ga oživljava i nadahnjuje osećanjem zajedničkog pripadanja Božanstvu.

To neprestano kruženje između niže i više prirode daje ljudskom biću puno posedovanje njegovih sposobnosti, i samo tada može da se kaže da se u njemu dogodila jedina prava promena.

„U našem zemaljskom „ja“, kaže Omram Mihael Ajvanhov, „mi smo trojstvo koje misli, koje oseća, i koje deluje, ali to trojstvo je samo niži odraz onog drugog trojstva, nebeskog Trojstva koje nas čeka da mu se pridružimo, jer i ono je deo nas... Sva iskustva, srećna i nesrećna, koja doživljavamo u našem životu imaju za jedini i jedinstveni cilj taj susret našeg ljudskog ja i našeg božanskog Ja. U trenutku kada te dve strane, niža i viša, uspeju da se spoje, nebo i zemlja se ujedinjuju u nama da bi stvorili obilje i radost. Simbol tog preobražaja je Sunce: svojim umom oslobođenim svih predrasuda čovek osvetljava; svojim pročišćenim srcem daje toplotu; i svojom oslobođenom voljom on oživljava i stvara.“

Sunce, središte našeg planetarnog sistema, jeste začetak celokupnog života na zemlji; milijardama godina, zahvaljujući preobražajima koje neprestano ostvaruje na nivou živih bića ono ih gura ka jednom složenom i bogatom uređenju koje stalno raste. Slično suncu, naša individualnost oploduje našu zemlju, ličnost, i to spajanje sunca i zemlje u nama postaje čudesno kreativno.

Neiscrpnja je dakle ta tema – veza ličnosti i individualnosti. Uporno tražeći znanje, ljubav, mir, uspeh u granicama, neredu i protivrečnostima ličnosti, ljudi žive samo polovinom svog bića. Naravno, upravo zbog te veze koja postoji između višeg i nižeg sveta, oni stižu neka povoljna iskustva. Ali koliko će još razo-

čarenja doživeti dok se ne potrudite da se uzdignu do vrha svog bića da bi tamo uhvatili nebeske struje kojima će potom prožeti svoje celokupno ponašanje!

A ako sada stavimo ključ ličnost-individualnost u bravu vrata koja se otvaraju ka svetu politike, koliko toga ćemo tu otkriti! Svaki učesnik drži govor jezikom individualnosti: dobro svih, sreća koja se deli, rad koji oslobađa, pacifizam, prava čoveka, prava dece, oslobođenje potlačenih naroda, pomoć ugroženima,.. Ali u stvari, najčešće, svačije ponašanje je nadahnuto ličnošću: radimo prvo u sopstvenom interesu, igramo igru pritiska na grupe najmoćnijih i najbogatijih, varamo slavoljubive ubeđujući ih u našu podršku i pomoć, ulagujemo se potčinjenima da bismo obavili naše niske poslove, preterano se naoružavamo i napadamo!...

Taj nesklad između govora i ponašanja je pravo ideološko lukavstvo politike, koje drži svakog građanina u nemoći, nesposobnosti za pravu promenu.

„Čovek je čoveku vuk“ – prema rečima Hobsa, što se uporno i uspešno ponavlja! A zašto? Zato što su njegove misli, osećanja i dela najčešće nadahnuta od strane niže prirode. Uzrok svih sukoba je u rasplamsalim strastima samožive ličnosti. Tako možemo da nazremo važnost koju bi u svakoj zemlji moglo da ima vaspitanje građana u cilju sveopšteg dobra. Svaki državnik, političar, ali i svaka osoba koja snosi bilo kakvu odgovornost, može da proceni neophodnost širenja polja svesti prema potrebama celog čovečanstva, da bi njene odluke uzele jednako u obzir interese drugih. Tako, njene duboke sklonosti, kojima je ovladala, dovela ih u ravnotežu i pročistila uz pomoć moći svoje više prirode, donose sklad i mir onima za koje je odgovorna i kojima služi. Ali bilo da je na vlasti ili ne, svaki čovek treba u svojoj intimnoj sferi da se upusti u taj posao, i niko ne može da ga uradi umesto njega, jer je njegov unutrašnji svet njemu svojstven i pre svega tu treba osvojiti vrhovnu vlast.

Ta ideja da treba da se uzdignemo do vrha svog bića, više prirode, da bi se sačuvao integritet pojedinca i zajednice, osvetljava na poseban način i polje pedagogije.

Neki antropolozi tvrde da je izvor sklada kod primitivnih i tradicionalnih društava bio u inicijacijskim ritualima prelaza koji su omogućavali detetu da uđe u zajednicu odraslih; međutim, te tradicije su se izgubile u našim naprednim industrijskim društvima. Tako se odrastanje adolescenata nikada ne odvija bez oštre krize, bunta, bez manje ili više nasilnih ispoljavanja protiv društva i ponekad protiv njih samih.

Ne radi se naravno o tome da se u naša društva uvedu takve tradicije da bi ova dobila određenu strukturu. Ti rituali prelaska, istinski magične ceremonije koje još uvek žive u izvesnim afričkim zemljama, na primer, praćene su teškim ispitima (odvajanje od porodice, izlaganje opasnostima, ranjavanje i potpuno su strane našem mentalitetu). Naši savremenici imaju potrebu da unutra u sebi dožive razloge određenih postupaka. Ali ono suštinsko treba i dalje da živi: inicijacijski smisao prelaza. Jer, prelaz iz detinjstva u odraslo doba nije ništa drugo do prelaz iz ličnosti u individualnost. Ako se narcizam deteta podrazumeva, jer je on polazna tačka njegovog razvoja, osoba koja odrasta trebalo bi da prevaziđe taj egocentrizam.

Potreba za prevazilaženjem sebe, nadržanjem, svojstvena adolescentskom dobu* je uvek neshvaćena od strane odraslog koji je još uvek upleten u protivrečnosti svoje niže prirode. Pošto

* Psiholog Žan Pijaže naglašava da „su životni planovi adolescenata istovremeno puni velikućnih osećanja, altruističkih poduhvata ili mističnog žara i zabrinjavajući zbog težnje za veličinom i svesnog egocentrizma. Vodeći diskretnu i anonimnu anketu o maštanjima učenika petnaestogodišnjaka jedan francuski nastavnik je među najstidljivijim i najozbiljnijim dečacima našao buduće maršale Francuske ili predsednike Republike, slavne ljude svih vrsta od kojih su neki već videli svoju statuu na trgovima Pariza, ukratko, individue kojima bi, da su mislile glasno, mogla biti pripisana paranoja. Čitanje intimnih dnevnika adolescenata pokazuje isti vrstu stalne mešavine požrtvovanja za čovečanstvo i izrazitog egocentrizma: bilo da se radi o neshvaćenima ili plašljivima ubeđenim u svoj neuspeh, koji teoretski dovode u pitanje vrednost samog života, ili o aktivnim duhovima ubeđenim u svoj genijalnost, pojava je ista, prikazana negativno ili pozitivno.“ *Six études de psychologie*; (Šest studija iz psihologije) Ed . Gonthier, 1964 , p.82.

nije sam prevazišao detinji stadijum, on samo može da ostavi adolescenta da doživi taj period kao prelaz u prazninu, u najboljem slučaju prožet neostvarivim snovima, u kome mlada osoba gomila prezir i odbijanje prema društvu kome će ipak na kraju morati da se prilagodi, pošto joj ništa bolje nije ponuđeno.

Taj prelaz u prazninu praćen je izvesnim, manje ili više izraženim, osećajem smrti. Jer, to je unutrašnji zakon: moramo da umremo da bismo živeli,* treba da umremo u ličnosti koja ograničava, zatvara, da bismo živeli u individualnosti koja oslobađa. To je duboki smisao inicijacije. Ali kako odrasli da pomogne mladom čoveku ako sam nije počeo taj unutrašnji preobražaj koji je jedini činilac promene, napretka, usavršavanja? Za ljude je spoljna sloboda moguća samo ako se prvo oslobode onoga što ih potčinjava iznutra. Mir i uzajamno razumevanje biće ostvareni postizanjem unutrašnjeg mira, a to smirenje počinje kad čovek postane svestan mnogostrukog nereda koji održava u sebi.

Eto zašto samo razumevanje naše dve prirode, ličnosti i individualnosti, jedino može da povede čovečanstvo ka pravoj promeni. Ono usmerava svoj kapital u znanju, tehnici, dobrima i uslugama ka rešavanju problema na planetarnom nivou zasnovanom na potrebama svih a ne samo nekoliko njih, ono nadahnjuje ljubav koja prevazilazi egocentrizam porodica i država, i koja u svakom biću budi besmrtnu božansku iskru. Beskorisno je bilo gde drugde tražiti rešenje sukoba koji ostavljaju krvave tragove po planeti. Onaj koji se uzdiže do supersvesti, koja je svest individualnosti, oseća jedinstvo svih bića; i zato što najpre u sebi oseća zlo koje upravo nanosi drugima, nešto ga zaustavlja, on ne može više da nastavi u tom pravcu i čini to zlo.

Dokle god se održava i širi filozofija ličnosti koja se poziva na fizičko telo, na materiju, gubi se svest o jedinstvu, a gubljenje svesti o jedinstvu dovodi do uverenja da se problemi mogu rešiti

* Vidi poglavlje VI

odnoseći se prema ljudima kao prema komadima mesa koje se rasparčava, muči, unakazuje. Možda neko bude zadovoljan što je rešio nekoliko problema sa granicama ili zauzimanjem vitalnih resursa, ali to je samo prividno i trenutno. Tako promena koja je postignuta služi samo da održava pakleni krug nasilja. Dakle, ništa se ne menja, sve se beskonačno ponavlja.

Ipak, učitelj Omram Mihael Ajvanhov ne savetuje jednostrano razoružanje ili naivni pacifizam. Potrebno je da taj rad na sebi koji će dati podsticaj razvoju individualnosti i njenu nadmoć postane zajednički poduhvat celog čovečanstva. Kada bi se u svakoj zemlji na osnovu ovih ideja oformila jedna elita, ona bi donela promene koje bi se odrazile u svom slojevima društva za najveće dobro svih.

Omram Mihael Ajvanhov stavlja u naše ruke jedan ključ koji omogućava da se otvore sva vrata, da se reše svi naši lični i društveni problemi. Ipak, ne treba se varati: koliko god da je taj rad na sebi zanosan, on je i dugotrajan i težak. Hoće li nam biti dovoljan jedan život da uravnotežimo svoje dve prirode... da naša ličnost, koja kao sastavni deo naše psihičke strukture ima važnu ulogu, postane sposobna da izrazi svetlost i bogatstvo naše individualnosti?

Čitalac može da bude samo dirnut, obuzet objašnjenjima, primerima, slikama kojima obiluje ovo delo, okružujući sa svih strana dramu našeg postojanja. Kao na sportskom takmičenju dva tima, treba pratiti svakog igrača ne gubeći iz vida celinu igre. Tako nam različita poglavlja knjige pomažu da usvojimo pravila tog megdana u kome se hvataju ukoštac različiti vidovi naše više i naše niže prirode, i pokazuju nam kako dolazi do konačne pobede naše više prirode koja je tvorac istinske promene. Ponavljanja su deo igre, ona odražavaju trenutke napetosti koje u velikim utakmicama ostavljaju gledaoce bez daha: pozicije igrača su gotovo iste, ali ishod varira... do beskonačnosti.

Tako nas život, taj veliki improvizator, prati u stopu, postavljajući nam svakoga dana nove teškoće. Te probleme, istovremeno i slične i različite, moramo da rešimo inteligentno i sa ljubavlju ako želimo da se ostvari jedina istinska promena: univerzalno bratstvo.

Anjes Lejbovic
saradnik Univerziteta

LIČNOST, NIŽE ISPOLJAVANJE INDIVIDUALNOSTI*

Pitanje: „Učitelju, jednoga dana ste nam rekli da ličnost nije božanske prirode. Kako se to objašnjava, s obzirom da ništa ne postoji van Boga?“

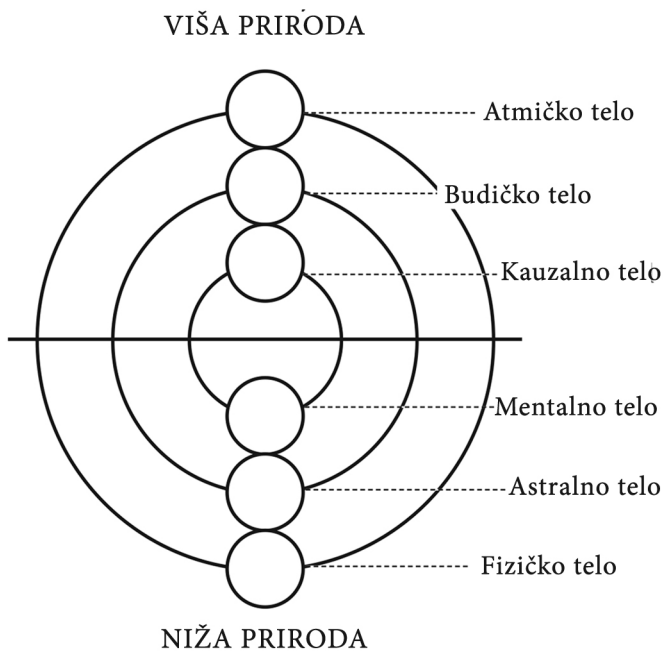
Postavljate mi veoma važno pitanje, ali teško mu je pristupiti. U stvari, reč „božansko“ se može razumeti na dva različita načina. Kada kažem da ličnost nije božanske prirode, hoću da kažem da ona ne poseduje vrline Božanstva: svetlost, postojanost, večnost. U tom smislu, individualnost je božanske prirode, ali ličnost i individualnost su deo jedne jedine i iste stvarnosti.

Pogledajte šta kažu svete knjige na temu dobra i zla. U nekim drevnim indijskim knjigama, na primer, nalazimo ovakve odlomke (govori samo Božanstvo): „Ja sam dobro i zlo. Ja sam tvorac svih stvari...“ Dakle, ratove, razaranja, sve što je za nas loše, stvorilo je samo Božanstvo. Začudeni smo kada čitamo takve stvari, ali tako jeste: pošto ništa ne postoji izvan Boga, čak i zlo, ili ono što mi osećamo kao zlo, čini deo Boga. Istovremeno, u drugim odeljcima Bog izjavljuje: „Ja ne mogu da trpim zlo, ja sam neumoljiv, ja kažnjavam nevaljalce...“ Da bi se razumela ova protivrečnost, potrebna je velika svetlost. Kako Bog može

* Za čitaoca koji je manje upoznat sa načinom na koji Omram Mihael Ajvanhov koristi ova dva pojma: „ličnost“ i „individualnost“, kratko ukazujemo na to da ličnost predstavlja nižu prirodu čoveka, a individualnost višu. Poglavlja koja slede će mu doneti sva neophodna razjašnjenja (napomena izdavača).

istovremeno da stvara zlo i da se bori protiv njega da bi ga pobedio i uništio?

Jednoga dana sam vam rekao: moguće je da je Bog stvorio ljude da bi prikazao pozorišnu predstavu. Možda se dosađivao i želeo da se malo zabavi... Sada posmatra i smeje se, smeje se



svemu što vidi da se među ljudima dešava. Ali u stvari, postoji samo On, uvek On.

Proučimo sada kako se oblikovala naša niža priroda, ličnost. Poreklo ličnosti je u duhu: duh ju je emanirao, izlučio iz sebe. Na početku postoji duh, i kada je duh hteo da se ispolji, morao je da oblikuje nosače prilagođene oblastima od sve gušće materije u koju je trebalo da se spusti. Te nosače nazivamo telima. To su, od najfinijeg ka najgrubljem, atmičko, budičko i kauzalno telo, koja

odgovaraju našoj višoj prirodi, individualnosti; zatim mentalno, astralno i fizičko telo koja odgovaraju našoj nižoj prirodi, ličnosti. Fizičko, astralno (ili telo osećanja) i mentalno (ili telo misli) telo stvorila su zapravo viša tela - atmičko, budičko i kauzalno.

Reći ćete: „Ali kako je moguće da je ličnost koja je odraz individualnosti, tako ograničena, slaba, slepa i sklona greškama?“ Odgovoriću vam da svako od nas poseduje tu individualnost koja je sazdana od božanske suštine; ona živi u nebeskim predelima gde uživa najveću slobodu, najveću svetlost; ona je u sreći i miru i poseduje sve moći. Ali u gušćim predelima materije, ona može da se izrazi u meri u kojoj joj tri niža tela (ličnost) to dozvoljavaju. Osoba koju ovde ispoljava slabost, neznanje i zlo, je istovremeno, u višem svetu, entitet koji poseduje znanje, ljubav, moć. Eto zašto u istom biću nalazimo to ograničenje u nižem svetu i to bogatstvo, tu svemoć, u višem.

Ezoterijska nauka nam objašnjava da je čovek biće velikog bogatstva i složenosti a naročito da je on mnogo više nego što od njega možemo da vidimo. Tu leži velika razlika između ezoterijske nauke i zvanične nauke. Zvanična nauka kaže: „Evo čoveka, mi ga dobro poznajemo, možemo ga podeliti na toliko delova, on ima te i te organe, te ćelije, te i te hemijske supstance koje možemo da nabrojimo i kojima smo dali ime. To je čovek u celini“. Ezoterijska nauka, međutim, sa svoje strane tvrdi da postoje i druga tela, osim fizičkog.

Za sada, dakle, kada individualnost želi da se izrazi kroz guste i grube slojeve ličnosti, ona to ne može da uradi u potpunosti. Biće potrebno mnogo vremena, mnogo iskustva, vežbe, učenja, tokom vekova i milenijuma, da bi tela koja čine ličnost postala izraz svojstava i vrlina individualnosti. Ali kada se ona razviju, mentalno telo će biti toliko fino i prodorno da će najzad početi da razume božansku mudrost, astralno telo će biti u stanju da hrani najplemenitija i najnesebičnija osećanja, a fizičko telo će imati sve mogućnosti da deluje, ništa mu neće pružati otpor.

Pošto nema prave odvojenosti između dve prirode, individualnost uvek teži tome da utiče na ličnost u dobrom smislu, ali ličnost, koja hoće da bude nezavisna i slobodna, uvek postupa prema svojim zamislima, ona vrlo retko sluša podsticaje odozgo. Iako je individualnost nadahnjuje, okrepljuje, hrani i podržava, ličnost joj se protivi, sve dotle dok, najzad, individualnost ne uspe da proдре u ličnost da bi upravljala i gospodarila njome. U tom trenutku, ličnost postaje toliko potčinjena i poslušna da čini jedno sa individualnošću; to je istinsko stapanje, pravo venčanje, istinska ljubav.¹ Eto to se u ezoterijskoj nauci zove „spojiti dva kraja“. Na jednom kraju je ličnost koja je trostruka, kao Kerber, pas sa tri glave, koji je čuvao ulaz u pakao; a na drugom kraju je naša individualnost, koja je takođe trojstvo, naša božanska priroda. To stapanje, to jedinstvo, to tako poželjno venčanje treba da se jednoga dana dogodi... ali kada? To je teško znati. Za svakoga će to biti različito. Dok čekamo, učenik ima sledeći zadatak: tokom životnih preokreta i iskušenja, on mora da uspe da podredi ličnost individualnosti, toj božanskoj volji koja je u njemu, da bi postao njen poslušni instrument. To je cilj svih vežbi i praktisi koje se podučavaju u inicijacijskim školama.

Većina ljudi sluša ćudljivu, razuzdanu, pobunjenu, haotičnu ličnost ubeđena da je to najbolji stav, pravi napredak, istinski razvoj. Neki, inteligentniji, napredniji i razvijeniji koji već imaju puno iskustva iz prošlih utelovljenja, biraju drugi put, put samokontrole, ovladavanja sobom. Zahvaljujući pameti, volji, svesti koja usmerava, usaglašava i upravlja svime u njihovom životu ... zahvaljujući svetlosti, ako hoćete, oni uspevaju da pripitome sve što je razuzdano i haotično u njima... U tom trenutku, Božanstvo koje živi u njima počinje da se iskazuje neslućenim sredstvima: kroz boju, oblike, zrake, mirise, muziku, inteligenciju, jednu zaista nebesku lepotu.

Pitanje je zašto ponekad dozvolimo, čak i ako znamo gde je razvoj, sloboda, ovladavanje sobom, da nas ličnost ponese?

Zato što je stepen svesti koji smo ovog trenutka postigli u stvari tvorevina ličnosti. Još nismo dostigli višu svest koja je nivo svesti svojstven individualnosti. Kada bismo imali tu proširenu svest koja odlikuje individualnost, osetili bismo da je život jedan, da smo svi povezani, da sva bića predstavljaju jedinstvo u tom sveopštem okeanu u kome plivaju stvorenja, imali bismo osećanja drugačija od onih koje uobičajeno poznajemo, osećanja radosti, zadivljenosti, beskraj... Ali pošto je naša svest tvorevina naše ličnosti i pošto je ukorenjena u tri tela ličnosti, ona je ograničena; dok god imamo misli, emocije, aktivnosti, imamo svest o sebi. Ali ta svest je ograničena, to je svest odvojenosti, uvek se osećamo isključeni iz svega, odvojeni od drugih ljudi i od prirode.

Smisao molitve, meditacije i svih praksi koje se podučavaju u nekoj inicijacijskoj školi jeste da se uspostave veze, komunikacija između niže i više prirode čoveka da bi se svest najzad uzdigla, proširila i mogla da opazi pravu stvarnost.²

Pretpostavimo, na primer, da vi posmatrate jednu prizmu sa svešču ličnosti: ona je tu, to je jedan ograničeni predmet, kristal sa tri površine, providan; svetlost koja prolazi kroz njega se razlaže u sedam boja, to je veoma lepo, divno, ali vi ostajete na nivou obične svesti. Svi umeju da posmatraju na taj način. Ali ako počnete da razvijate svest individualnosti, vi ne gledate prizmu kao kristal odvojen od vas: vi se postavljate u tu prizmu, vi prodirete u njenu suštinu, vi osećate i razumete njenu prirodu iznutra.³ U tom trenutku pojmovi i opažanja koja možete da imate o njoj su sasvim različiti. A ako gledate jednu biljku, ulazite u nju, stapate se sa životom koji teče u njoj, kao da ste vi sami ta biljka. Na taj način vi upoznajete njena svojstva, njenu isceliteljsku moć i sve moguće primene. Isto je i sa nekom životinjom: vi prodirete u nju tako što postajete vi sami ta životinja, i naravno ne gubeći vašu ljudsku svest, vi osećate sve što oseća životinja.

Vaspitanje i obrazovanje koje se danas pruža ljudima ne može da ih upozna sa pravim životom; njihovo opažanje se ograničava

na oblike, dimenzije, težinu, razdaljinu, trajanje. To je veoma ograničeno. Oni treba da nauče da prošire svest, da uđu u svest individualnosti. Tamo nema više vremena, ni prostora: osećate da u vama žive sva stvorenja, sva bića koja su od vas udaljena milionima kilometara!... Nema ni prošlosti, ni budućnosti; sve što je u prošlosti, sve što je u budućnosti je sada u vašoj duši.⁴ To je večna sadašnjost: sve što želite da upoznate, sve događaje i bića, prošla ili sadašnja, možete odmah upoznati.

Ljudska bića se susreću sa toliko teškoća u životu zato što žive u svojoj ličnosti. Samo mali broj njih čini napor da pogleda, duhovnim očima, više, dalje, iznad, kroz božanski deo koji je u njima, i rezultati su različiti, oni imaju drugačije osećaje, drugačije poimanje... Veoma mi je teško da izrazim ove pojmove. U mojoj glavi je jasno, ali ne uspevam da nađem odgovarajuće reči, jer ovo su pojmovi četvarte, pete dimenzije; isto kao što bismo bićima koja žive u dve dimenzije imali teškoća da objasnimo treću dimenziju, tako ja ne mogu da vam predstavim četvrtu... to je neobjašnjivo!

Sada, kada kažemo da ličnost nema božansko poreklo, to je samo način izražavanja, jer sve potiče od Boga. Eto, na primer, zamislite da tražite zlato: našli ste rudu, treba iz nje da izdvojite zlato. Mada različiti, zlato i ruda sa svojom zgurom imaju isto poreklo, jer sva materija ima isto poreklo. I možda, ako se snađete, ne samo da biste mogli da izdvojite zlato iz njegove rude, već i da tu rudu peobrazite u zlato... Zašto da ne, kada biste znali kako da postupite... I obrnuto, zlato može da postane jeftina materija. U prirodi vidimo takve promene. Ako topite olovo, ono postaje sjajno kao srebro, ali vrlo brzo zaključujete da se površina prekriva jednim tankim sivkastim slojem; protrljajte ga, ponovo se pojavljuje metal sjajan kao srebro, zatim ponovo tamni. Tako se olovo za veoma kratko vreme pred vašim očima preobražava u zemlju.

Zapravo, sve potiče od Boga, pa i ličnost. „Ali, reći ćete, kako je Bog, čija je priroda toliko različita od materije, mogao da